

ORDU VE SAVAŞ STRATEJİLERİ Mustafa Kalkan

ORTA ASYA TÜRK DEVLETLERİNDE

ORDU VE SAVAŞ STRATEJİLERİ

Mustafa Kalkan

Asya kıtası, asırlarca dünya tarihine hakim olmuş bir coğrafyaydı; fakat ilim âlemi 19. yüzyıla kadar bu coğrafyanın tarihini araştırmamış, adeta unutulmaya terketmişti. İnsanoğlunun, medeniyeti zirveye çıkararak büyük imparatorluklar kurduğu bu coğrafya -çağı içinde- diğer kıtalardaki kültürel, ekonomik ve askerî gelişmeleri fersah fersah geçmişti.

Yapılan araştırmalar sonucunda, insanlığın tarihî gelişiminde etkili olan kültürel ve teknolojik ilerlemelerin büyük çoğunluğunun bu kıtadan alınarak gerçekleştirildiği görülecekti. Avrupalıları Asya kıtasındaki tarihî araştırmalara yönlendiren sebep de bu gerçeğin farkedilmiş olmasıydı.

Tarihimizin derinliklerinde pırıl pırıl ışık saçan bu dönemi araştırmak, yetişen yeni neslin görevidir. Dünya tarihinin karanlık devirlerinde yatan Türk mührünü bulmak ve ilim âlemine bu mührün gücünü göstermek, büyük araştırmalar ve yılların getireceği çalışmalarla mümkündür. Artık tarihimizi ilmî ölçüler dahilinde yazabilecek bir nesil yetişmektedir. Yabancı araştırmacılar tarafından ilmî mesnetten yoksun olarak yazılmış tarih, yerini objektif olarak yazılan tarihe bırakmaktadır.

Yapılan bu araştırmayla Türk milletine her çağda yaşama hakkı vererek, onu üstün kılan özellik anlatılıp, Türk'ü "asker millet" namıyla tanıtan istidat açıklanmaya çalışılmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
GİRİŞ	11
I. BÖLÜM.....	17
İÇTİMAİ YAPI VE TÜRK ORDUSU	17
1. TÜRK ORDUSU VE KURULUŞ TARİHİ	17
2. ATA TOPRAĞI ORTA ASYA BOZKIRLARI.....	20
3. “HARP HİLEDİR” DÜSTURU VE İNSANOĞLU.....	26
4. TÜRK ORDUSUNUN ASKERİ VE İÇTİMAİ YAPISI	29
5. ASKERİ VE İÇTİMAİ DİSİPLİN.....	33
<i>a. Çinli Vezir Chung Han-Yüeh’in İçtimaî ve Askerî Hayat</i> <i>Yönünden Değerli Fikirler</i>	37
<i>b. Boy Birliği ve Sosyal Düzen</i>	40
<i>c. İdarî Taksimat ve Devletin Bekası.....</i>	42
<i>d. Türklerde Ordu ve Tımar (Yurtluk)</i>	43
6. TİCARİ FAALİYETLER VE ASKERİ MÜCADELELER	46
7. TÜRKLERDE ORDUGÂH VE MUHAFİZ ALAYI.....	48
<i>a. Sefer Halindeki Ordu ve Hareket Düzeni</i>	51
<i>b. Askerî Kayıt Defterleri</i>	53
8. ASKERİ TEŞKİLATIMIZ HAKKINDA SÖYLENEN DEĞERLİ SÖZLER.....	55
II. BÖLÜM	58
ASKERİ VE KÜLTÜREL MÜCADELELER	58
1. KÜLTÜREL ZAFER VE ASKERİ GÜÇLERİN DİZE GELİŞİ	58
2. BARBARLIK (ÇAPULCULUK)	60
3. ÇİNLİ VE AVRUPALI DÜŞÜNÜRLERİN TÜRKLER VE HARP SANATI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ	64
III. BÖLÜM.....	68
TÜRK ORDUSUNDA İDARİ YAPI	68
1. ASALETİN LİYAKATA TÂBİYETİ	68
<i>a. Askerî Unvanlar (Rütbeler)</i>	71
<i>b. Komutan ve Uhdesinde Bulunması Gereken Özellikler</i>	78

<i>c. Komutanın Şahsi Güvenliği ve Siyasî İstidadı</i>	82
<i>d. Kurmay Heyeti</i>	84
2. ORDU DÜZENİ	84
IV. BÖLÜM	87
YAYA VE SÜVARİ BİRLİKLERİNİN SAVAŞ ALETLERİ	87
1. BOZKIR KÜLTÜRÜNDE AT VE ASKERİ DEĞERİ	87
<i>Atların Özelliklerine Göre Kullanıldıkları Yerler</i>	91
<i>At Irkları</i>	91
2. BAYRAK VE TUĞ (SANCAK)	93
3. TÜRKLERDE SİLAHA VERİLEN DEĞER VE SİLAHLAR... ..	94
V. BÖLÜM	105
ARAP DÜNYASINDA TÜRKLERİN ASKERİ NÜFUZLARI VE SİYASİ ETKİNLİKLERİ	105
1. TÜRKLERİN BATIYA VE ARAP COĞRAFYASINA YÖNELİŞLERİ	105
2. ARAP DÜNYASI İÇİNDE TÜRKLERİN YERİ	107
3. BATI (AVRUPA) HUNLARI VE ATILLA'NIN ASKERLİK ANLAYIŞI	111
4. ARAPLARDA VE ROMALILARDA ASKERİ TEŞKİLAT... ..	114
VI. BÖLÜM	118
SAVAŞLARI YÖNLENDİREN AMİLLER VE DÜNYADA DEĞİŞEN GÜÇ DENGELERİ	118
1. KITALARIN REKABETİ VE BAŞAT GÜÇ KAVRAMI	118
2. MEDENİYETLERİN YÜKSELİŞ VE ÇÖKÜŞLERİ	119
3. İNSANLIĞI MÜCADELEYE SEVKEDEN AMİLLER	122
VII. BÖLÜM	127
ORTA ASYA TÜRK DEVLETLERİNDE SAVAŞ STRATEJİLERİ	127
1. STRATEJİ VE TAKTİK	127
2. ORTA ASYA TÜRKLERİNDE ASKERİ TAKTİKLER	129
<i>A. SALDIRI TAKTİKLERİ</i>	129
<i>a. Hilal (Turan) Taktiği</i>	129
<i>b. Nehirde Saldırı</i>	137
<i>c. Step Taktiği</i>	139
<i>d. Arkadan Çevirme Taktiği</i>	141

e. Gerilla Taktikleri	144
f. Romalıların (Bizans) Askerî ve Siyasî Taktikleri	146
g. Kale Kuşatma Taktikleri	152
ğ. İklim Unsuru ve Askerî Alanda Taktik Olarak Kullanılışı..	155
h. Kuyu Tuzağı ve Nisbi İmha Taktiği.....	158
ı. Psikolojik Korku ve Taktik Olarak Kullanılışı.....	159
B. SAVUNMA TAKTİKLERİ.....	161
a. Çöle Çekme Taktiği	162
b. Sarp Arazide Pusu Kurma Taktiği	164
c. Askerî İttifak Hareketleri	166
d. Ganimet Taktiği	167
e. Boğazkesen (Geçitte İmha) Taktiği	170
SONSÖZ	173
KAYNAKLAR	180